

Znaczenie Internetu we współczesnym świecie

- Znaczenie Internetu we współczesnym świecie

Ważne daty

2001 – powstanie Wikipedii, wydanie systemu operacyjnego Windows XP

2004 – utworzenie serwisu społecznościowego Facebook

2005 – założenie serwisu internetowego YouTube

2006 – założenie serwisu społecznościowego Twitter

2007 – początek kryzysu finansowego

2008 – upadłość banku Lehman Brothers

2009 – premiera filmu *Avatar* – najbardziej dochodowej produkcji w historii kina

2011 – wydanie aplikacji Snapchat

2012 – protesty przeciwko ACTA

2015 – wydanie systemu operacyjnego Windows 10

Scenariusz dla nauczyciela

Scenariusz zajęć do pobrania.

Plik o rozmiarze 62.57 KB w języku polskim

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Uczeń:

9) samodzielnie wyszukuje informacje na temat kultury w różnych mediach, bibliotekach.

II. Tworzenie wypowiedzi. Uczeń:

1) wypowiada się – w mowie i w piśmie – na temat wytworów kultury i ludzkich praktyk w kulturze;

2) wypowiada się na temat dzieła sztuki, używając pojęć zarówno swoistych dla poszczególnych sztuk, jak i wspólnych;

6) określa swoje zainteresowania, potrzeby i preferencje kulturalne oraz uzasadnia je w dyskusji;

7) dba o ład i estetykę otoczenia, otacza opieką elementy dziedzictwa kulturowego.

III. Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń:

4) interpretuje praktyki kultury z najbliższego otoczenia (klasa, szkoła, dom, osiedle, podwórko, miasto, kościół, stadion piłkarski).

Nauczysz się

definiować cechy nowych mediów, historii Internetu;

dostrzegać zalety i zagrożenia związane z korzystaniem z Internetu.

Historia Internetu

Słowo „Internet” jest skrótem słów pochodzących z języka angielskiego „inter-network” i dosłownie znaczy „między-sieć”. Najprostszą definicją Internetu jest więc ogólnosiwiatowa sieć wymiany danych komputerowych, która charakteryzuje się nieograniczonym i otwartym dostępem. Internet narodził się 29 października 1969 roku w Stanach Zjednoczonych, kiedy to nastąpiła pierwsza, próbna transmisja danych. Odbędzie się ona w ramach sieci ARPANET pomiędzy Uniwersytetem Kalifornijskim w Los Angeles, a ośrodkiem naukowym Stanford Research Institute w kalifornijskim mieście Menlo Park. Pomiedzy komputerami przesłano wówczas dwie litery (ciekawostką jest fakt, że po dokonaniu transmisji cały system się zawiesił). Początkowo sieć miała służyć celom wojskowym, jednak jak to bardzo często bywa z projektami militarnymi, z czasem trafiają one do zastosowań cywilnych. Jednym z ważniejszych problemów funkcjonowania „pierwotnego” Internetu był bezpieczny i co ważniejsze skuteczny sposób przesyłania danych. Zagadnienie to rozwiązał amerykański informatyk polskiego pochodzenia Paul Baran. Ciekawostką jest fakt, że przewidział on również powstanie i rozwój sklepów internetowych.

Paul Baran, antyweb.pl, CC BY 3.0

Wielkim przełomem w historii Internetu był rok 1971. Wówczas, amerykański inżynier stworzył pierwszy program, dzięki któremu możliwe stało się przesyłanie wiadomości pomiędzy komputerami. Tak narodziła się powszechnie dzisiaj wykorzystywana i znana poczta elektroniczna e-mail. Kolejne „kamienie milowe” Internetu miały miejsce w drugiej połowie lat 70. XX w. Powstał wtedy pierwszy komputer osobisty, popularnie zwany PC (od angielskich słów personal computer), który upowszechnił dostęp do sieci i ogólnych technologii informatycznych. Niezwykle popularne dzisiaj [emotikony](#), obrazujące emocje, po raz pierwszy użyte zostały w 1979 r. Największy jednak przełom nastąpił w 1983 r. Dotychczasowa sieć ARPANET przechodzi, na wykorzystywany do dzisiaj, protokół TCP/IP. Powstała sieć mogąca połączyć

komputery na całym świecie w dzisiejszej, znanej nam formie Internetu. Po tej zmianie następuje lawinowy wzrost komputerów podłączonych do sieci; np. w połowie lat 80. XX w. było ich 2 tys., a w 1988 r. już 60 tys. Polska dostęp do ogólnosiwiatowej sieci komputerów otrzymuje 17 sierpnia 1991 r. Jako pierwsze podłączone zostają komputery Wydziału Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego. Następne lata to niezwykle dynamiczny rozwój Internetu. Powstają pierwsze graficzne przeglądarki stron internetowych oraz ich [wyszukiwarki](#). Jedną z najbardziej popularnych – *Google*, której nazwa pochodzi od słowa „Googol” które oznacza liczbę 10¹⁰⁰ (w zapisie dziesiętnym jedynek i 100 zer) w 1999 roku miała 3 miliony użytkowników każdego dnia. Kolejne lata to już bardzo gwałtowny i dynamiczny rozwój Internetu.

Komputer IBM PC 5150, wikimedia.org, CC BY 3.0

Zalety Internetu

Wspomniana powszechność stanowi o ogromnej sile Internetu. Przejawia się ona np. w ułatwieniu dostępu do informacji. W prosty, dostępny praktycznie każdemu sposób, możemy dotrzeć do potrzebnych nam informacji dotyczących w zasadzie każdej dziedziny nauki, sztuki itp. Możliwość prowadzenia relacji na żywo z najróżniejszych wydarzeń i dostęp do nich z praktycznie każdego miejsca, już dzisiaj stanowi o przewadze Internetu nad tradycyjnym radiem czy telewizją. Z tym związana jest możliwość wykorzystania poczty elektronicznej oraz portali społecznościowych. E-poczta, używana od 1971 roku zrewolucjonizowała Internet. Tak jak wiele „wynałazków” związanych z siecią, e-poczta miała skromne początki. Pierwsza przesłana wiadomość zawierała tylko tekst i „połączyła” jedynie dwa komputery. Człowiek, który tego dokonał, inżynier Ray Tomlinson, po udanym odbiorze wiadomości miał powiedzieć do swojego kolegi „Tylko cicho... Nikomu nic nie mów”. Dzisiaj, praktycznie nie można wyobrazić sobie funkcjonowania Internetu bez poczty elektronicznej. Możliwość błyskawicznego przesyłania nie tylko plików tekstowych, ale też zdjęć, plików video czy audio na dowolną odległość i w praktycznie każde miejsce na Ziemi czyni z e-poczty jedno z podstawowych i najpotężniejszych narzędzi Internetu.

Ogromne, w praktyce wręcz nieograniczone możliwości komunikacyjne posiadają także popularne portale społecznościowe. O ich sile stanowi powszechność. Obecnie, w zasadzie każda działalność – społeczna, biznesowa, kulturalna itp. – nie może istnieć bez swej obecności w mediach społecznościach. Portale takie jak *Facebook*, *Instagram*, *Twitter*, a nawet *YouTube* budujące sieci społecznościowe stają się nie tylko „kreatorem” trendów. Dzięki możliwości błyskawicznej komunikacji pomiędzy nieograniczoną liczbą użytkowników są nośnikami różnych informacji, także politycznych. W Tunezji w 2010 roku rozpowszechniony film przez portal *Facebook* i *YouTube* stał się impulsem do rozpoczęcia masowych antyrządowych protestów. Co ciekawe, wiadomości i materiały nagrywane i przesyłane „z pierwszej ręki” przez uczestników protestów, nie tylko mobilizowały coraz większe rzesze ludzi, ale również były wykorzystywane przez stacje telewizyjne o światowym zasięgu.

Kolejną, poza błyskawiczną komunikacją, możliwością „oferowaną” przez Internet jest szeroko rozumiana praca zdalna i prowadzenie wszelkich e-biznesów. Sam termin elektronicznego handlu został wprowadzony przez amerykańską firmę IBM w 1995 roku. Jest to jednak termin na tyle szeroki i zmieniający się, że trudno podać dość jednoznaczną jego definicję. Jak wcześniej wspomniano jednym z ekspertów pracujących nad siecią był Paul Baran, który w drugiej połowie lat 60-tych XX w. przygotował raport pt. *Marketing w roku 2000*. Przedstawił w nim wizję wirtualnych sklepów, w których klienci mogliby wymieniać się opiniami na temat zakupionych produktów. Dziś już nikogo nie dziwią zakupy w Internecie. Do pozytywnych cech e-handlu zaliczamy umożliwienie kupowania produktów bezpośrednio od producenta ale również możliwość oceniania jakości towaru oraz dostępu do baz towarów i ogólnej informacji. Wszystkie te, dzisiaj oczywiste, cechy handlu i biznesu internetowego stanowią właśnie o jego olbrzymiej popularności. Z drugiej strony prowadzący e-biznes mogą oszczędzać tam, gdzie tradycyjne firmy muszą sporo inwestować (np. duża powierzchnia biur czy sklepów i opłaty z tym związane czy zatrudnienie dużej liczby pracowników). Jak perspektywiczne są przedsięwzięcia związane z e-biznesem pokazują szacunki: do 2020 r. wartość handlu elektronicznego w samej tylko Europie ma wynieść 1 bilion euro.

Człowiek korzystający z płatności mobilnych online, online-skills, CC BY 3.0

Przyszłość Internetu, online-skills, CC BY 3.0

Inną kategorią zagrożenia wynikającego z korzystania z Internetu jest cyberprzemoc. Słowo to określa zachowanie, które krzywdzi emocjonalnie drugiego człowieka. Sprawca takiej formy przemocy, używa wobec swojej ofiary komputera lub telefonu komórkowego podłączonego do sieci. Za ich pomocą najczęściej ośmiesza, obraża, poniża lub nęka swoją ofiarę. Przemoc w Internecie związana jest również z podszywaniem się pod kogoś np. na portalach społecznościach, komunikatorach, wiadomościach e-mail itp. Bardzo ważne jest więc nieprzekazywanie nieznajomym osobom (np. podczas rozmowy na portalu) haseł do swoich kont, numeru telefonu itp. Cyberprzemoc może przejawiać się w publikowaniu zdjęć lub filmów obrażających lub wyśmiewających czyjąś osobę, dlatego zawsze należy być ostrożnym w rozsyłaniu lub publikowaniu w sieci swoich zdjęć. Również pisanie obraźliwych lub wyszydzających kogoś komentarzy na forach internetowych bądź portalach społecznościowych jest formą przemocy (związane jest z tym pojęcie „trolli internetowych” i czarnego [PR](#) wykorzystywanych nawet do walki politycznej). Mówiąc o cyberprzemocy należy pamiętać, że po pierwsze jej skutki odczuwane są w życiu realnym i mogą prowadzić do prawdziwych tragedii, a po wtóre, że nikt – ani sprawca przemocy ani jej ofiara – nie są anonimowe w sieci.

Zagrożenia Internetu, cd.

Uzależnienie od Internetu, online-skills, CC BY 3.0

Niebezpiecznym zjawiskiem związanym z Internetem jest osłabienie relacji międzyludzkich w świecie realnym. Powiązać to można z pojęciem „siecioholizmu”, a więc uzależnienia od Internetu. Świat wirtualny stwarza nam możliwości kreowania własnej osoby i wizerunku. Pozwala się poczuć kimś kim chcielibyśmy być w prawdziwym życiu. Prowadzi to do stopniowego przenoszenia życia emocjonalnego do sieci i jednocześnie osłabiania go w realnym świecie. W efekcie osoby nieśmiałe szukające kontaktów tylko w Internecie, nie przełamują swoich barier stając się jeszcze bardziej nieśmiałe i zamknięte w sobie. Bardzo ważne jest więc zachowanie odpowiednich proporcji w dzieleniu życia pomiędzy siecią a rzeczywistością.

Uzależnienie od Internetu, online-skills, CC BY 3.0

Secioholizm, online-skills, CC BY 3.0

Uzależnienie do Internetu, online-skills, CC BY 3.0

Podobną rolę pełnią gry komputerowe. Uzależnienie od nich od jakiegoś już czasu traktuje się jako poważną chorobę, w której można wyróżnić trzy fazy. Pierwsza cechuje się sporą racjonalnością, tzn. gracz potrafi zapanować nad czasem poświęcanym wirtualnej rozrywce, następnie pojawia się stopniowe uzależnienie, w czasie którego coraz więcej czasu poświęcamy grze, a jednocześnie stopniowo tracimy inne zainteresowania. Moment kulminacyjny stanowi ostatnia faza – destrukcja. Wówczas, osoba uzależniona staje się „więźniem” gry. Nie tylko zaniedbuje swoje obowiązki, ale również ogranicza do minimum czas na sen, jedzenie itp. Uzależnienie od gier komputerowych, czy w ogóle wirtualnego świata jest bardzo niebezpieczne i może prowadzić do bardzo poważnych konsekwencji dla naszego zdrowia.

Uzależnienie od gier, online-skills, CC BY 3.0

Wirtualna rzeczywistość, online-skills, CC BY 3.0

Gra na konsolę, online-skills, CC BY 3.0

Netgeneracja

Netgeneracja, online-skills, CC BY 3.0

Pojęcie netgeneracji można skrótowo opisać jako pokolenie epoki świata wirtualnego. Prezes zarządu Google powiedział o nim: „To pokolenie jest najbystrzejsze i najlepiej skomunikowane. Ludzie wychowani na mediach elektronicznych są szybsi, lepiej wykształceni niż inni i myślą globalnie”. Być może w tych słowach jest sporo przesady jakkolwiek prawdą jest, że osoby z pokolenia „Net” szybciej docierają do potrzebnych im informacji. Zdolność do szybkiej selekcji oraz logicznego i krótkiego formułowania pytań jest niezbędna do sprawnego posługiwania się wyszukiwarkami internetowymi. Bardzo dobrze widać to na przykładzie pracy np. w handlu czy obsłudze klienta. W zasadzie osoba bez dostępu do komputera (i umiejętności korzystania z niego) podłączonego do Internetu nie jest przydatna dla firmy. Sugeruje się, że Internet jest przełomowym wynalazkiem w dziejach ewolucji człowieka. Tezę taką postawił Gary Small w książce „iBrain” twierdząc, iż ewolucja polega na dostosowaniu się gatunku do

nowego środowiska, które pojawiło się wraz z wynalezieniem i rozwojem Internetu takie, nowe, środowisko pojawiło się. Zatem nasze mózgi muszą dostosować się do rozwiązywania nowych zadań i problemów. Autor książki uważa, że zmiany te zachodzą znacznie szybciej wśród ludzi młodych. Z racji tego dzieli obecne społeczeństwo na dwie grupy: Cyfrowych Imigrantów i Cyfrowych Tubylców. Do grupy tych pierwszych należą głównie osoby dorosłe. Druga to przede wszystkim ludzie młodzi urodzeni po roku 1990. Jednocześnie zważając na to, iż cyfryzacja naszego życia postępuje w błyskawicznym tempie prognozuje się, że za około 50 lat wszyscy będziemy „Tubylcami” naturalnie poruszającymi się w wirtualnym świecie.

Dla dzieci Internet jest naturalnym środowiskiem, online-skills, CC BY 3.0

Internet może być bardzo dobrą pomocą dydaktyczną, online-skills, CC BY 3.0

Wykluczenie cyfrowe (e-wykluczenie)

Podział cyfrowy świata, online-skills, CC BY 3.0

Pojęcie to nawiązuje do koncepcji „wykluczenia społecznego”, które określa brak dostępu do konkretnych, określonych dóbr, które są niezbędne do funkcjonowania w społeczeństwie. E-wykluczenie, w skutkach podobne do wykluczenia społecznego, jest zjawiskiem znacznie bardziej złożonym. Można wyróżnić dwie kategorie, które przyczyniają się do wykluczenia. Pierwsza – to brak dostępu do sprzętu, infrastruktury czy oprogramowania potrzebnego do korzystania z Internetu. Druga, to nieodczuwanie potrzeby korzystania z sieci oraz obawy związane z brakiem umiejętności i motywacji do posługiwania się komputerem w ogóle. Najbardziej zagrożeni cyfrowym wykluczeniem są seniorzy tj. osoby powyżej 65 roku życia. Kolejnym czynnikiem mającym wpływ na to zjawisko jest wykształcenie. Według badania Centrum Badania Opinii Społecznej „Internauci” z 2015 roku umiejętności

cyfrowe rosną wraz z poziomem wykształcenia. To samo badanie wskazuje, że również sytuacja materialna ma wpływ na e-wykluczenie. Osoby, które osiągają niższe dochody lub postrzegają swoją sytuację materialną jako złą rzadziej korzystają z Internetu. Przeciwdziałać wykluczeniu cyfrowemu można więc np. przez budowę internetowych sieci szerokopasmowych, dostosowanie prawa do zmian technologicznych czy rozwój elektronicznej administracji. W walce z e-wykluczeniem dużą rolę odgrywają także inicjatywy oddolne poprowadzone przez lub przy współudziale administracji samorządowej.

Wykluczeniem cyfrowym, a co za tym idzie społeczną izolacją, najbardziej są zagrożone osoby starsze, o niskim dochodzie i wykształceniu, online-skills, CC BY 3.0

Znaki typograficzne i pisarskie

Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/D4GcXS8ze>

Znaki typograficzne i pisarskie, online-skills, CC BY 3.0

Ćwiczenie 1

Co dokładnie oznacza słowo „Internet”?

- między sieć
- w sieci
- poza siecią

Ćwiczenie 2

Komu miał początkowo służyć Internet? Wskaż prawidłową odpowiedź.

- wywiad
- policja
- wojsko

Ćwiczenie 3

W jakim kraju powstał Internet?

- Stany Zjednoczone
- Japonia
- Korea Południowa

Ćwiczenie 4

Przyporządkuj nazwy do rodzajów stron internetowych.

MySpace, Amazon, Yahoo

e-sklep	
portal społecznościowy	
wyszukiwarka	

Ćwiczenie 5

Które osoby są najbardziej zagrożone tzw. cyfrowym wykluczeniem?

- dobrze wykształceni
- osoby o niskim dochodzie
- osoby starsze

Ćwiczenie 6

Wskaż dwie główne cechy e-sklepów?

- mniejsza liczba pośredników
- wynajem dużych biur
- niższe koszty utrzymania

Ćwiczenie 7

Które z poniższych słów określają zagrożenia internetowe?

- sieciorizm
- anonimowość
- trolling

Ćwiczenie 8

Przyjrzyj się wybranym komputerom i ułóż je w kolejności od najstarszego do najmłodszego.

Inna wersja zadania

Ćwiczenie 9

Przeciągając podane elementy z prawej kolumny do lewej połącz w pary słowo z odpowiadającą mu definicją.

piktogram internetowy służący wyrażaniu emocji, komputer osobisty, antyreklama

emoji	
PC	
czarny PR	

Ćwiczenie 10

W którym roku powstał Internet?

- 1959
- 1969
- 1979

Ćwiczenie 11

Od którego roku Polska jest podłączona do Internetu?

- 1971
- 1981
- 1991

Ćwiczenie 12

Kto przesłał pierwszego e-maila?

- Steve Jobs
- Ray Tomlinson
- Paul Baran

Ćwiczenie 13

Połącz w pary definicję ze słowami:

pokolenie epoki świata wirtualnego, ludzie epoki cyfrowej; środowisko nowych mediów i świata wirtualnego jest dla nich naturalne, osoba, która w Internecie, gł. na forach dyskusyjnych podaje nieprawdziwe informacje, mające na celu obrażanie, wywołanie kłótni, ludzie z epoki przed cyfrowej, potrafiący korzystać z Internetu, ale nie w takim samym stopniu jak osoby wychowane w czasach cyfrowych

netgeneracja	
cyfrowi tubylcy	
troll	
cyfrowi imigranci	

Słownik pojęć

PR

skrót od: public relations: relacje publiczne, kontakty z otoczeniem. Ogół ustosunkowań (opinii, postaw, poglądów) szerokich kręgów społecznych dotyczących działalności danej instytucji, organizacji; jeden z głównych celów planowej akcji propagandowej i reklamowej. Czarny PR jest negatywną kampanią mającą na celu oczernić daną osobę, instytucję, firmę, produkt.

Emotikon

znak graficzny służący do wyrażenia emocji w Internecie, jest to ciąg znaków typograficznych, emotikonę obrazkową (piktogram) nazywamy emoji.

Wyszukiwarka

strona internetowa lub program, na którym odnajdujemy informacje na podstawie podanych słów kluczowych.

Galeria dzieł sztuki

Człowiek korzystający z płatności mobilnych online, online-skills, CC BY 3.0

Przyszłość Internetu, online-skills, CC BY 3.0

Zakup przez Internet, online-skills, CC BY 3.0

Uzależnienie od Internetu, online-skills, CC BY 3.0

Sieciolizm, online-skills, CC BY 3.0

Uzależnienie do Internetu, online-skills, CC BY 3.0

Uzależnienie od gier, online-skills, CC BY 3.0

Wirtualna rzeczywistość, online-skills, CC BY 3.0

Gra na konsolę, online-skills, CC BY 3.0

Dla dzieci Internet jest naturalnym środowiskiem, online-skills, CC BY 3.0

Internet może być bardzo dobrą pomocą dydaktyczną, online-skills, CC BY 3.0

Bibliografia

A. Briggs, P. Burke, *Spółeczna historia mediów. Od Gutenberga do Internetu*, Warszawa 2010

A. Radomski, *Internet-nauka-historia*, Lublin 2012

B. Krzymowski, *Mój@Internet.pl, czyli moje pierwsze przygody w sieci*, Michałowice 2005

B. Pfaffenberger, *Słownik terminów komputerowych*, Warszawa 2001

E. Inglot-Brzęk, *Brak dostępu do Internetu jako wskaźnik wykluczenia społecznego*, w: *Nierówności Społeczne a Wzrost Gospodarczy*, 2011, z. 19, Modernizacja dla spójności społeczno-ekonomicznej

J. Hofmokl, *Internet jako nowe dobro wspólne*, Warszawa 2009

- J. Kos-Łabędowicz, S. Talar, Rola Internetu w procesie zmian międzynarodowych stosunków gospodarczych, w: *Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach*, 2015
- K. Krzysztofek, *Społeczeństwo w XXI wieku: rozproszenie i nadzór. Analiza dwóch trendów*, Studia Socjologiczne, 2014
- K. Majgier, *Internet jako przestrzeń komunikacyjna*, w: *Przegląd Psychologiczny*, 2000
- Ł. Lysik, P. Machura, *Rola i znaczenie technologii mobilnych w codziennym życiu człowieka XXI w.*, w: *Media i Społeczeństwo*, 2014
- M. Gruchola, *Konsekwencje medialnego obrazu świata w Internecie*, w: *Współczesne media: medialny obraz świata. T. 1, Zagadnienia teoretyczne*, red. I. Hofman, D. Kępa-Figura, Lublin 2015
- N. Walter, *Obszary edukacyjnych zastosowań Internetu*, w: *Studia Edukacyjne* 2012
- T. Zarycki, *Społeczne konsekwencje rozwoju Internetu – rewolucja czy reprodukcja starych struktur społecznych?*, w: *Społeczna przestrzeń Internetu*, red. D. Batorski, M. Maroda, A. Nowak, Warszawa 2006
- Encyklopedia PWN w trzech tomach. Tom III P-Z*, Warszawa 1999